

Nr 93.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; given Stockholms slott den 14 mars 1916.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Berndt Hasselrot.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts
regeringsrätt.

Häriigenom förordnas, att 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om
Kungl. Maj:ts regeringsrätt skall erhålla följande ändrade lydelse:

14:o) mål om inmutning eller utmålsläggning;

mål om meddelande av patent, om registrering av varumärken
eller av mönster och modeller;

mål om anteckning i aktiebolags-, försäkrings-, förenings-, handels-
eller annat dylikt register, om anmälan om idkande av näringsyrke;

mål om registrering av fartyg, om förändring av fartygs namn,
om skeppsmätning;

mål om anteckning i automobilregister, om meddelande eller åter-
kallande av tillstånd att föra automobil;

mål om beslut av tillsynsmyndigheten över sjukkasseväsendet i
andra fall än förut i denna paragraf angivits.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå
meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling,
och äger tillämpning även beträffande äldre mål, som ej blivit slutligen
avgjorda före lagens ikraftträdande.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 31 december 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot följande.

»Enligt det förslag till ny förordning om automobiltrafik, över vilket Eders Kungl. Maj:t förut denna dag på föredragning av chefen för civildepartementet beslutit att inhämta riksdagens yttrande, föreligga vissa fall, i vilka besvär, som hos Kungl. Maj:t fullföljas mot administrativ myndighets beslut, torde böra tillhöra regeringsrättens upptagande och avgörande.

Stadganden om ordnad registrering av automobiler hava meddelats genom förordningen den 11 juni 1915 om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik. Någon föreskrift därom, att besvärsmål angående dylik registrering skulle tillhöra rege-

ringsrättens avgörande, har ej i sammanhang därmed införts i lagen om regeringsrätten. Visserligen finnes förut i denna lag en ganska allmänt hållen bestämmelse angående registreringsmål, i det nämligen i 2 § 14:o) upptagits 'mål om anteckning i aktiebolags-, försäkrings-, förenings-, handels- eller annat dylikt register'. Men då automobilregister knappast är så likartat med de i sagda bestämmelse angivna särskilda slagen av register, att det kan hänföras under uttrycket 'annat dylikt register', torde bestämmelsen icke kunna anses tillämplig i fråga om automobilregister, utan lär det från och med den 1 januari 1916, då berörda förordning av den 11 juni 1915 träder i kraft, ankomma på Kungl. Maj:t i statsrådet att pröva besvär i mål om anteckning i sådant register. Dessa mål stå dock till sin beskaffenhet nära såväl nyss angivna registreringsmål som även de i samma punkt av lagen upptagna målen om registrering av fartyg, och det synes vara lämpligt, att i samband med genomförande av den nya förordningen om automobiltrafik i lagen om regeringsrätten införes bestämmelse, att jämväl nu ifrågavarande mål angående registrering skola handläggas av regeringsrätten.

I § 11 av nämnda förslag föreskrives, att med visst undantag automobil allenast må föras av den, som därtill innehar gällande tillstånd (körkort). Den, som vill erhålla körkort, har enligt § 12 mom. 1 i förslaget att, med angivande av fullständigt namn, ålder, yrke och hemvist, till Konungens befallningshavande i det län, där han är mantalsskriven, insända dels prästbetyg, utvisande att sökanden fyllt aderton år, dels ock bevis av besiktningsman, att sökanden är fullt förtrogen med automobils konstruktion, skötsel och manövrering samt äger nödig kännedom om gällande författningsföreskrifter rörande automobiltrafik. Har sökanden vederbörligen fullgjort vad sålunda föreskrivits och föreligga ej skäl, på grund varav han måste anses olämplig att föra automobil, skall körkort för honom utfärdas. Vidare stadgas i mom. 3 av samma paragraf, att om förare, vilken ådömts straff för förseelse mot den föreslagna förordningen eller mot 11 kap. 15 § strafflagen, i vad sistnämnda lagrum avser automobiltrafik, finnes hava vid förseelsens begående visat grov vårdslöshet eller uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom, eller eljest sådana förhållanden föreligga, att förare måste anses uppenbarligen olämplig att vidare föra automobil, Konungens befallningshavande, som utfärdat körkortet, kan återkalla detsamma, antingen för viss tid, minst två månader och högst två år, eller ock för alltid.

Beträffande yrkesmässig automobiltrafik meddelas ytterligare bestämmelser i § 22 av förslaget. Ingen må tjänstgöra såsom automobil-

förare i dylik trafik utan att hava därtill erhållit särskilt tillstånd av den myndighet, som enligt vad i förslaget är stadgat meddelat tillstånd till trafiken, eller, om sådant tillstånd lämnats av flera myndigheter, av Konungens befallningshavande i det län, där trafiken huvudsakligen äger run. Till sådan automobilförare må endast den antagas, som innehar gällande körkort och uppfyller vissa andra villkor. Myndighet, som meddelat förartillstånd enligt denna paragraf, skall kunna återkalla tillståndet, när helst anledning därtill förekommer.

Har automobil införts från utlandet för tillfälligt brukande här i riket, skall enligt § 24 mom. 5 i förslaget tillstånd att föra bilen av polismyndighet meddelas person, som med bevis av någon bland vissa myndigheter styrkt, att han i det främmande landet äger rätt att föra automobil. Föreligga särskilda omständigheter, på grund varav personen måste anses olämplig att föra automobil, må dock tillstånd vägras. Meddelat tillstånd kan enligt § 25 i förslaget, när skäligen anledning därtill föreligger, återkallas av en var Konungens befallningshavande, i vars län bilen brukats.

Dessa bestämmelser om meddelande och återkallande av tillstånd att föra automobil hava motsvarighet i nuvarande förordning om automobiltrafik endast såtillvida, som enligt förordningens 20 och 21 §§ ingen må tjänstgöra såsom automobilförare i yrkesmässig automobiltrafik utan tillstånd av viss myndighet och detta tillstånd kan återkallas, när helst anledning därtill förekommer. Besvär, som hos Kungl. Maj:t anföras i dylika frågor, skola för närvarande prövas i statsrådet. Såsom chefen för civildepartementet framhållit, synes det emellertid särskilt i vissa enligt de föreslagna nya bestämmelserna förekommande fall, då det är fråga om återkallande av förartillstånd, vara av vikt, att hos Kungl. Maj:t anförda besvär slutligen prövas av den administrativa högsta domstolen; och även övriga mål om meddelande och återkallande av dylikt tillstånd synas vara av den beskaffenhet, att den slutliga prövningen av desamma lämpligen överlämnas till regeringsrätten.

Jag anser mig därför böra tillstyrka, att åtgärd vidtages för åstadkommande av sådan ändring i berörda lag, att i 2 § 14:o) upptagas mål om anteckning i automobilregister samt mål om meddelande eller återkallande av tillstånd att föra automobil.

Det synes vara önskvärt, att de ifrågasatta nya bestämmelserna må träda i kraft omedelbart efter deras utfärdande, särskilt för att den övergångstid, under vilken Kungl. Maj:t i statsrådet har att pröva besvär i mål om anteckning i automobilregister, icke skall bliva längre än nödigt är. Intill den 1 januari 1917, då den nya förordningen om

automobiltrafik är avsedd att träda i kraft, komma nu förevarande bestämmelser, såvitt de röra mål om meddelande eller återkallande av tillstånd att föra automobil, att äga tillämpning endast beträffande förare i yrkesmässig automobiltrafik. Även torde böra meddelas föreskrift därom, att de nya bestämmelserna skola tillämpas i fråga om äldre mål, som icke blivit slutligen avgjorda före nämnda bestämmelsers ikraftträdande.»

Föredraganden uppläste härefter ett i enlighet med vad nu anförts avfattat förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt och hemställde, att lagrådets utlåtande över berörda förslag, som var av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

I denna hemställan instämde statsrådets övriga ledamöter;

och tacktes Hans Maj:t Konungen därtill lämna bifall.

Ur protokollet:
N. Beite.

Bil.

Förslag

till

Lag

**om ändrad lydelse av 2 § 14:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts
regeringsrätt.**

Härigenom förordnas, att 2 § 14:o i lagen den 26 maj 1909 om
Kungl. Maj:ts regeringsrätt skall erhålla följande ändrade lydelse:

— — — — —
14:o) mål om inmutning eller utmålsläggning;
mål om meddelande av patent, om registrering av varumärken
eller av mönster och modeller;
mål om anteckning i aktiebolags-, försäkrings-, förenings-, handels-
eller annat dylikt register, om anmälan om idkande av näringsyrke;
mål om registrering av fartyg, om förändring av fartygs namn,
om skeppsmätning;
mål om anteckning i automobilregister, om meddelande eller åter-
kallande av tillstånd att föra automobil;
mål om beslut av tillsynsmyndigheten över sjukkasseväsendet i
andra fall än förut i denna paragraf angivits;
— — — — —

— — — — —
Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå
meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling,
och äger tillämpning även beträffande äldre mål, som ej blivit slutligen
avgjorda före lagens ikraftträdande.

— — — — —

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd tisdagen
den 14 mars 1916.*

Närvarande:

Justitieråden	BERGMAN,
	SJÖGREN,
Regeringsrådet	PALMGREN,
Justitierådet	DYBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 31 december 1915, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av andra ledamoten å justitiedepartementets avdelning för lagärenden, assessorn G. Grefberg.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
14 mars 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot lagrådets denna dag avgivna utlåtande över det den 31 december 1915 till lagrådet remitterade förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt samt hemställde, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Israel Myrberg.